



Framtidens Campusbibliotek SLU Ultuna

2018-08-15

white

Studien är genomförd av White arkitekter på uppdrag av SLU Lokaler, under perioden november 2017 till februari 2018.

Beställare: Camilla Westerborn, SLU Lokaler

Konsultgrupp:

Viktoria Walldin, ansvarig specialist

Anna Ågren, uppdragsledare

Malin Romo, handläggare

Yaël Bratel, handläggare

Innehåll

1. SAMMANFATTNING **5**

2. BAKGRUND **7**

Syfte och metod 8

3. RESULTAT **10**

Bibliotekets verksamhetsidé..... 11

Ett Campus: lärandemiljöer,
barriärer och studentliv..... 14

Lokal och lokalisering: biblioteksrummets
roll på Campus Ultuna.....19

Omvärldsanalys.....23

4. SLUTSATSER **26**

Konsultens reflektioner.....27

5. BILAGOR

Intervjumallar

Sammanfattning

1.

BAKGRUND OCH STUDIENS GENOMFÖRANDE

Biblioteksverksamheten har lyft frågan om att deras publika lokaler fungerar dåligt utifrån verksamhetens behov. White fick hösten 2017 i uppdrag av SLU:s lokalenhet att genomföra en intervjustudie kring studenters perspektiv på Universitets- och Campusbibliotek. Våren 2018 utökades studien med en fördjupade intervjuer och breddad representation. Totalt har drygt 140 personer intervjuats och Biblioteksrådet har involverats i delavstämning. Resultatet av studien presenteras i denna rapport.

RESULTAT

Kunskap om verksamheten

Kunskapen om Biblioteksanställdas kompetens och verksamhet är generell låg bland studenter och anställda. Få finner anledning att besöka det fysiska biblioteksrummet. Doktorander och lärare/forskare nyttjar istället bibliotekets digitala tjänster och får material levererat till sin institution.

Bland studenterna är det främst de som har börjat skriva uppsats som har djupare kunskap om bibliotekets tjänster kring databassök. Samtidigt upplever många det som krångligt. De föredrar istället Google Scholar. Personalen uppger även lokaler för Språkverkstaden är undermåliga. Varken studenter eller anställda har någon större insyn i den forskning som bedrivs på SLU, bortsett från vad som händer på den egna institutionen.

Nyttjande och upplevelser av Biblioteksrummet

Bland studenterna är det några grupper som är överrepresenterade i biblioteksrummet. Dels är det studenter som har merparten av sin undervisning i angränsande lokaler, dels de som saknar ett tydligt "hemhus" och dels är det internationella studenter.

Bilden av hur biblioteksrummet fungerar går isär bland de som nyttjar det

mycket. Vissa gillar att det är informellt, de har gjort det till sin sociala hemvist. Andra stör sig mycket på den höga ljudvolymen och att befintliga studiearbetsplatserna inte heller har något dagsljus eller är ergonomiskt utformade. Sedan finns det en stor grupp studenter som finner liten eller ingen anledning alls att besöka biblioteket om de inte har ett specifikt ärende, vilket de sällan har. Denna grupp beskriver Biblioteksrummet i negativa ordalag, där ordet "källarlokal" är det mest upprepade. I många avseenden handlar det om att studenter förväntar sig att ett biblioteksrum ska ha vissa arkitektoniska kvaliteter där det är lätt att känna inspiration och studiefokus. Studenterna uppger att bristen på tysta, individuella studieplatser [läs tyst läsesal] är Campus Ultuna absolut största svaghet.

Barriärer

Trots att Campussytan har krympt de senaste åren - i och med många nya byggnader - så består sociala och mentala barriärer bland såväl studenter som doktorander, lärare och forskare. De distinkta "hemhusen", åtskilda i plan och med låsta dörrar medför att studenter och anställda helst håller sig i "sitt" hus, och på sitt plan.

Studenter uppger att de ser på studenter från andra program som "inkräktare" om de äter lunch i "deras" lunchutrymmen. De känner sig inte heller bekväma med att uppta plats i andras hus än där de har merparten av sina föreläsningar. Anställda håller sig också mestadels inom sitt hus. Att ha möten i andras hus upplevs som besvärligt. Begränsad fysisk access och svårigheter att orientera sig är några skäl. Inga spontana eller informella möten uppstår mellan lärare/elever eller olika institutioner då det inte finns någon anledning att "slinka in" i ett "annat hus".

Neutrala mötesplatser

En del av de befintliga byggnaderna har informella inomhusmötesplatser och studentmiljöer. Neutrala mötesplatser,

där studenter från olika program och fristående kurser kan samlas, saknas helt. Kårerna, som är tre till antalet, fyller inte heller denna samlande funktion.

De internationella studenterna är mycket besvikna över bristen på studentmiljöer på Campus Ultuna. Liksom de svenska studenterna finner de ingen anledning att besöka Campus om de inte har föreläsning. Skillnaden är att de svenska studenterna har lättare att hitta andra sociala gemenskaper och mötesplatser i centrala Uppsala medan internationella studenter och doktorander känner sig socialt isolerade.

Digitalisering

Trots den tekniska utvecklingen och trots att 97% av bibliotekets medibudget går till digitala inköp så har beteendet bland merparten av studenter och lärare inte riktigt hängtt med i den digitala utvecklingen. Många studenter uppger att de fortfarande helst läser fysiska böcker/papper än på en digital skärm. Att låna e-böcker upplevs som krångligt.

Lärare uppger att de fortfarande mestadels använder sig av Power Point-presentationer och papperstenor. Bibliotekets personal uppger att de är "early adapters" av ny teknik och har en roll att fylla i den framtida digitala utvecklingen i lärandemiljöer. Exakt hur den tekniska utvecklingen kommer att påverka framtidens lärandemiljöer (enorma datamängder, VR, internet of things) är det ingen som vet. Men flexibla lokaler anses vara en nyckel till framgång.

Även om många av bibliotekets tjänster går att utföra digitalt, eller söka upp själv, så är det många besökare som uppskattar det personliga mötet. De vill att biblioteket ska vara bemannat, de vill ha möjlighet att ställa frågor och de vill att det ska finnas böcker där.

Identitet SLU

Påtagligt är att merparten av studenter

och lärare i studien inte känner någon gemensam SLU-identitet. Identitet är istället relaterat till studieprogram/institution/fakultet. Deltagare är dock överens om att "grönt", "hållbart" och "avslappnat" är gemensamma nyckelord för SLU. Studenterna uppger att många på Uppsala Universitet har en förutfattad mening kring Ultuna. De gör liknelser som "traktor och ko" vilket SLU:arna upplever som orättvist: En felaktig uppfattning som de vill försvara sig mot. De internationella studenterna upplever bristen på identitet och stolthet som ett problem och en besvikelse.

Identitet biblioteket

Dagens biblioteksrum är lokaliserad i bottenvåningen på en 1970-tals byggnad. Karaktärsfullt så skiljer den sig rejält dels från äldre bibliotek som Carolina Rediviva, dels från nybyggda/nyrenoverade bibliotek som KTH Valhallavägen, dels från många av de nya byggnaderna på Campus Ultuna som Ulls Hus.

Deltagarna i studien önskar att ett bibliotek ska ha grundläggande arkitektoniska kvaliteter som rymd och goda dagsljusförhållanden dvs kvaliteter som saknas i dagens biblioteksrum. Vidare vill man att biblioteket ska vara en plats där det är enkelt att finna inspiration, studiefokus och harmoni. Dessutom efterfrågas olika zoner för varierande typer av arbete liksom kringfunktioner som gott kaffe, kafé och sociala ytor.

Outnyttjad potential

Biblioteksrummet har en stor potential att bidra till möten, utställningar och plats för samverkan förutsatt att lokaler upplevs som attraktiva och funktionella. Oavsett vad som är bibliotekets formella ansvar kontra lokalförsörjningsfrågor så har biblioteken en särställning vad gäller potentialen att vara en neutrala och samlade mötesplatsen. Den platsen på Campus som bidrar till den gemenskap och identitet som SLU enligt intervjuerna saknar. Det är även ett sätt att dubbelnyttja rummet för många olika typer av verksamheter.

OMVÄRLDSANALYS

Dagens bibliotek på högskolor och universitet går allt mer åt att bli studentarbetsplatser och mötesplatser. Då utlåningsgraden minskar kan böckerna förvaras i stora magasin under eller i anslutning till själva "biblioteket". I samband med detta har nya typer av tjänster och beteenden uppstått. Färre letar böcker, fler bokar tid hos bibliotekarien. Kanske är det en robot som hämtar dina böcker i magasinet. Samtidigt så är det många som tycker om att omge sig av fysiska böcker och som upplever det som trygghetsskapande och mysigt. Boken som symbol kommer inte att försvinna.

Miljön i bibliotek är inte längre helt tyst utan istället finns olika zoner med olika ljudvolym. Vanligt är också att andra typer av verksamheter har börjat flytta in i biblioteken, exempelvis "Makers Space". En plats där studenter kan skapa fysiska modeller med hjälp av 3D-skrivare. Ett sätt att sänka trösklarna för användning men med risk för ökad bullernivå.

Diskussioner om bibliotekens framtida roll i en delningsekonomi pågår. Speciellt kompetens kring lagring och utlåning av saker finns redan. Frågan är om biblioteken även ska låna ut annat än böcker?

Bibliotek anses ha en funktion att fylla vad gäller att bidra till samverkan, möten och multidisciplinära arbetssätt. Om Biblioteket ska bli en neutral mötesplats så är lokalisering men även en inkluderande design viktig.

REFLEKTIONER

Trots att de fysiska avstånden krympt på SLU Ultuna de senaste åren (pga. den ökade densitet som de nya byggnaderna tillfört) så består de sociala och mentala barriärerna mellan program och institutioner. Studenterna uppger att de främst umgås med kompisar från samma program och lärarna har låg kännedom om vad

som pågår på andra institutioner. Den fysiska miljöns karaktär är en bidragande orsak till detta. Den stora, neutrala mötesplatsen med stort M saknas. Biblioteket fyller idag inte denna roll. Internationella studenter och studenter som saknar tydlig hemvist beskriver detta som ett problem, medan de som finner identitet och gemenskap på annat håll inte upplever samma behov. Däremot så medger många att det kan vara berikande att lära känna studenter och erhålla kunskap även ifrån andra program.

Bibliotek fungerar många gånger som studenternas arbetsplatser. I de många nya byggnaderna som tillkommit finns idag gott om grupprum. Däremot saknas tysta läsesalar för individuellt arbete vilket många upplever som mycket problematiskt. Grupprummen skulle sannolikt kunna nyttjas bättre om studenter fick för vana att röra sig mer mellan de olika husen.

Princip hela bibliotekets mediabudget går idag åt till digitala inköp. Samtidigt verkar många studenter ha svårt att tillgodogöra sig denna information. Det är inte förrän de börjar skriva uppsats som de möjligtvis lär sig söka i databaser. Många föredrar Google Scholar och tycker att det är krångligt att låna e-böcker. Ju fler anledningar det finns att bege sig till biblioteket, desto större chans för genomslag även för bibliotekets kärnverksamhet. Det förutsätter dock att biblioteket upplevs som attraktiv och väl värt att besöka. Digitaliseringen till trots, behovet av det mänskliga mötet kommer inte att försvinna. Biblioteket stor har potential att förena det senaste vetenskapen i digitalt format med det varma, mänskliga mötet.

Bakgrund

2.

BAKGRUND

Syfte och metod

White arkitekter har på uppdrag av SLU:s lokalenhet genomfört en utredning av *Framtidens Campusbibliotek på SLU Ultuna*. Bakgrunden är att biblioteksverksamheten upplever att dagens lokaler inte stödjer dess publika verksamhet. Samtidigt ser man en sjunkande utlåningsgrad av böcker och att de många nya byggnaderna på Campus har medfört att biblioteket har hamnat i ett perifert läge. Uppdraget omfattar två delar med redovisas som en helhet denna rapport.

Hösten 2017 fick White i uppdrag att genomföra en undersökning bland nuvarande och blivande universitetsstudenter kring deras attityder kring studieteknik och digitalisering och bibliotek. Undersökningen fokuserade även på hur dagens SLU:s studenter nyttjar och upplever dagens bibliotek samt dess lokalisering. Uppdraget omfattade även en omvärldsanalys kring Framtidens Campusbibliotek samt en workshop med SLU:s Biblioteksråd.

DEL 1 INTERVJUER

Ca 100 studenter intervjuades (uppsökande metod) på:

- Campus Ultuna, SLU (47 st)
- Carolina Rediviva (10 st)
- KTH Valhallavägen, biblioteket (17 st)
- Stockholms Universitet, biblioteket (10 st)
- Viktor Rydbergs gymnasium, Stockholm (14 st)

Studenterna intervjuades antingen individuellt eller om par i ungefär 10 minuter.

Frågorna varierade utifrån om studenterna var:

- Studenter på SLU (inifrånsperspektiv)
- Studenter på annan högskola/universitet (utifrånsperspektiv)
- Studerade på gymnasiet (potentiellt blivande högskolestudenter)

Samtliga frågeunderlag redovisas i bilaga 1. Ett urval av frågor är:

- Hur ofta besöker du någon typ av bibliotek?
- Vilka av bibliotekets tjänster nyttjar du?
- Vilken service tycker du ska finnas i och i närheten av ett bibliotek?
- Hur ska det kännas när man går in i ett bibliotek?
- Vid studier utanför lektionstid – var studerar du helst?
- I vilket format läser du helst kurslitteratur: digitalt eller fysiskt?
- Vilka för- respektive nackdelar tycker du finns med respektive format?
- Om du fick bestämma – hur skulle det optimala studentbiblioteket se ut och fungera?

OMVÄRLDSANALYS

Omvärldsanalys är främst baserad på en intervju med två seniora arkitekter som har mångårig erfarenhet av lärandemiljöer, inklusive universitetsbibliotek. Förutom konkreta erfarenheter och betraktelser hänvisade de till nya typer av lärandemiljöer vilket gav omvärldsanalysen en fördjupning.

WORKSHOP

En workshop genomfördes med Biblioteksrådet den 21 februari 2018. Förutom att diskutera resultatet av undersökning deltog rådet i strukturerade övningar där framtidens Campusbibliotek diskuterades utifrån parametrarna:

- lokalisering
- digitalisering
- identitet

Vidare avhandlades "möjligheter", "utmaningar" samt "viktigt att beakta" i de fortsatta utredningarna om framtidens Campusbibliotek.

Under workshopen framkom det att studien behövde utvidgas för att omfatta en större bredd av deltagare som



Flygfoto över SLU Campus Ultuna. Foto: Mark Harris

forskare, doktorander, biblioteksanställda samt studenter. Beställaren ville även se en mer kvalitativ intervjudel där deltagare gemensamt kunde fördjupa sig i frågan om framtidens campusbibliotek. Uppdraget ökade således med ett antal fokusgrupper.

DEL 2. FOKUSGRUPPER

Under våren 2018 så kompletterades studien med sex (6) stycken fokusgrupper. Dessa var:

- Biblioteksanställda (6 st)
- Forskare/lärare/övrigt anställda (5 st)
- Svenska studenter - två grupper (10 st resp. 8 st.)
- Internationella studenter - en grupp (10 st varav 1 doktorand.)
- Doktorander (4 st varav 3 internationella)

Beställaren och representanter från-

biblioteket fick möjlighet att lämna synpunkter på innehåll och formulering av frågor till respektive grupp. Ytterligare information och dokumentation kring bibliotekets verksamhetsidé och behov erhöles.

Rekrytering skedde både genom uppsökande verksamhet och annonsering. Både konsult och biblioteket lade mycket tid på att rekrytera deltagare ändå var några av grupperna svåra att förse med det ideala 6–8 deltagare. Framför allt doktoranderna var en utmaning. Utvärderingen är att slutet på våren är en pressad tid för universiteten. Trots detta gav de mindre tillräcklig kvalitet.

Fokusgrupperna pågick under ca 1,5–2 timmar och inbegrep se-

mi-strukturerade samtal under ledning av en konsult samt en som antecknar. Frågeunderlagen i sin helhet ses i bilaga 3. Frågorna kretsade kring teman som:

- Lokalisering
- Behov av bibliotek
- Bibliotekets verksamhetsidé
- Studieteknik och digitalisering
- Samverkan
- Identitet

ANALYS OCH RAPPORT

En textanalys har genomförts av den kvalitativt insamlade datan. Intervjuer har sammanställts och analyserats i Excel, där vissa av frågorna har hantearats som statistik. Denna rapport ger en sammanvägd bild av allt insamlat material.

Resultat

3.

RESULTAT

Bibliotekets verksamhetsidé

Initiativet för en lokalutredning kring Framtidens Campusbibliotek kommer från biblioteksverksamheten. Dagens lokaler anses inte stödja verksamheten som man har i uppdrag att bedriva. Framförallt är det de publika delarna, "biblioteksrummet" som uppges fungera dåligt. SLU:s bibliotek har som vision att "Med sin verksamhet bidra till att göra SLU till ett universitet i världsklass inom livs- och miljövetenskaper."

VERKSAMHETSIDÉ

SLU-biblioteket har i uppdrag att stärka kvaliteten i SLU:s forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys genom att:

- säkerställa tillgången till vetenskaplig information för forskning och lärande.
- stödja studenterna i deras lärande gällande att söka, kritiskt granska och använda information.
- utveckla infrastrukturen för att synliggöra SLU:s forskning och dess resultat.
- tillhandahålla analyser av forskningens genomslag.

Universitetsbibliotek har således ett uppdrag utöver det som folk i allmänhet associerar bibliotek med, dvs. utlåning av böcker. I följande avsnitt beskrivs studiens resultat utifrån kunskap om bibliotekets verksamhet samt de tre första punkterna ovan.

Andelen böcker som lånas ut på SLU-biblioteket minskar, liksom på

många andra högskolor och universitet. Det innebär inte att behoven av bibliotekets olika funktioner har minskat. Däremot har studien visat att kunskapen kring bibliotekens olika tjänster och service samt nyttjandet av dessa tjänster har potential att öka.

STUDENTERS OCH ANSTÄLLDAS KUNSKAP OM VERKSAMHETEN

Studenternas kunskap om bibliotekets verksamhet och nyttjande av dess funktioner bör ses i relation till vilken årskurs som de studerar på. Under de första veckorna på utbildningen får alla nya studenter en introduktion till bibliotekets verksamhet. Det är en period med mycket nya intryck för studenterna, vilket verkar ha resulterat i att en merpart inte till fullo har tagit till sig biblioteksintroduktionen. En student som kom in som reserv nämner att hen "har noll koll - trodde bara att man kunde låna böcker där" eftersom biblioteksintroduktionen skedde innan reservantagna var på plats.

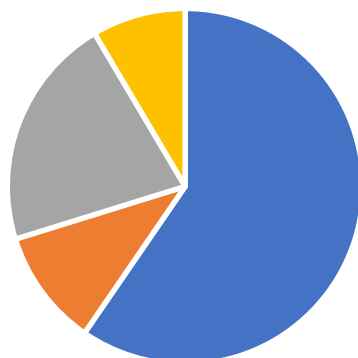
När studenterna påbörjar sitt kandidatarbete, vanligtvis i årskurs 3, börjar de bli lite mer bevandrade i bibliotekets tjänster och service. Vid masterexamensarbete så är de flesta mer eller mindre helt införstådda. Det har då fått ökad kunskap om hur man använder sig av databaser och hur man skriver samt refererar.

Kunskapen om lån av e-böcker varierar. En del känner inte till att det finns över huvud taget, andra upplever de begränsade antal licenserna som krångliga.

De internationella studenterna framstår som mer bekanta med bibliotekets serviceutbud än de svenska studenterna. Fler uppger att de bokar tid med bibliotekarie och att de uppskattar den personliga servicen. De internationella studenterna använder också det fysiska biblioteksrummet mer än många av de svenska studenterna. Detta är med stor sannolikhet

I VILKET FORMAT LÄSER DU HELST KURSLITTERATUR?

SLU



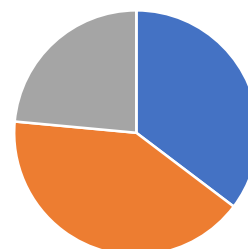
■ Fysiskt ■ Digitalt ■ Både och ■ Vet ej/ Ej svar

Vi frågade studenter på universitets- och gymnasienivå hur de helst tillgodogör sig kurslitteratur. På SLU, SU och Viktor Rydbergs gymnasium svarade en majoritet att de föredrar ett fysiskt format framför digitalt. På KTH var det ungefär lika många som föredrog digitalt som fysiskt.

Vanliga argument för alternativen från studenter på SLU var:

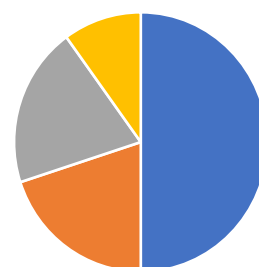
- Jag blir trött i ögonen av att läsa digitalt
- Jag föredrar bok, men det blir ofta digitalt
- Miljöskäl att inte printa papper, men föredrar fysiskt för ögonen
- Föredrar böcker, men digitalt är mer lättillgängligt
- Jag föredrar fysiskt, men en ekonomisk fråga (att skriva ut eller köpa)
- Jag orkar inte släpa runt på böcker
- Man bearbetar materialet i ett annat tempo när man bläddrar i en bok

KTH



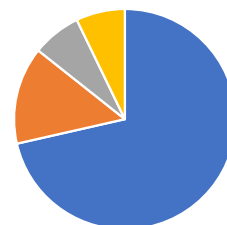
■ Fysiskt ■ Digitalt ■ Både och ■ Vet ej/ Ej svar

Stockholms universitet



■ Fysiskt ■ Digitalt ■ Både och ■ Vet ej/ Ej svar

Viktor Rydbergs gymnasium



■ Fysiskt ■ Digitalt ■ Både och ■ Vet ej/ Ej svar

orsaken till att de kan mer om bibliotekets service. Mer om det längre fram i rapporten.

Även för doktoranderna är kunskapen om bibliotekets verksamhet varierad. Några känner bara till böcker och digitala artiklar. Andra känner även till språkservicen. De har större behov av bibliotekets samlingar och tillgång till artiklar.

Anställda, forskare/lärare uppger att det troligtvis finns mycket som biblioteket gör som de inte känner till. En av forskarna var överraskad av hur

mycket administration som biblioteket hanterar i samband med avhandling. Även lärare använder sig av bibliotekets service vad gäller allt som har med referenshantering och uppsatsskrivning att göra. De ogillar dock SLU:s databas då de måste mata in all information själva. I övrigt så upplever de att bibliotekets personal är snabba att svara på mejl. De som har specifika kontaktpersoner är extra nöjda med bemötandet.

De som arbetar med studenter med särskilda behov har god kännedom om och uppskattar starkt bibliotekets verksamhet för stöd för dessa stu-

denter. Det kan exempelvis handla om att komma åt talböcker eller stöd för språkprogram. Det finns ca 300 studenter på SLU med särskilda behov, av totalt knappt 4000 studenter, från samtliga Campusområden. Begreppet särskilda behov innebär att studenten har en dokumenterad funktionsnedsättning.

Språkverkstaden, en del av bibliotekets verksamhet, är mycket uppskattad av studenter (som känner till den, vilket inte alla gör) och lärare. Lärarna uppger att det vore skönt om biblioteket kunde ta ett större ansvar för att lära studenterna att skriva väl. Om de

kan erbjuda ämneskunskap önskar de att språkutbildade hanterade kompetens kring rapportskrivning, layout, språkstödsprogram och utlåning av teknisk utrustning för undervisning.

VETENSKAPLIG INFORMATION

Biblioteksanställda uppger att man för 15 år sedan trodde att fysiska böcker skulle vara avvecklade år 2018. Samtidigt så är den stora digitala transformationen ur bibliotekets perspektiv redan gjord. 97% av bibliotekets mediabudget går idag åt till digitala inköp, endast 3% är tryckt media. Det finns fortfarande en efterfrågan på boken, liksom juridiska anledningar och ekonomiska motiv till att exempelvis e-boken inte har konkurrerat ut boken.

Både studenter och lärare har påtalat att de många gånger tycker att det är krångligare att låna e-böcker än pappersböcker.

En majoritet av de tillfrågade studenterna upplever det som ganska besvärligt att söka bland vetenskapliga databaser. Flera nämner att de föredrar Google eller Google Scholar framför bibliotekets databaser, bland annat därför att man inte behöver skriva in exakt rätt sökord. "Jag tycker inte att det är så kul att leta efter vetenskapliga artiklar. Jag googlar hellre och hittar artiklar, även om de inte är lika vetenskapliga är de lättare att hitta."

Det finns även studenter som, efter att de har gått bibliotekets introduktion, upplever att det fungerar bra att söka i bibliotekets databaser. Biblioteksanställda ser att de har en roll i att stödja studenter i hur man förhåller sig kritiskt till - och gör urval i tider av enorma dataflöden.

En av doktoranderna efterlyser hjälp med att nå PDF-artiklar. Det framkom dock att hen inte har haft tid att gå bibliotekets introduktionsutbildning.

SYNLIGGÖRANDET AV SLU:S FORSKNING

Studenterna upplever att de har låg eller mycket låg uppfattning om vilken forskning som bedrivs på SLU i allmänhet. Informationen som de nås av kommer enbart från den aktuella föreläsaren. Omfattning av kunskapen är beroende av hur mycket föreläsaren väljer att berätta om sin forskning. Detta uppges variera något beroende på studieprogram och det är, enligt intervjuerna, i regel upp till enskilda lärare och professorer att bestämma i vilken utsträckning som de delar med sig av kunskap och information kring pågående forskningsprojekt.

Internationella studenter uppger att de i viss mån tar del av information kring SLU:s forskning via Facebook, hemsidan eller digitala nyhetsbrev. De upplever dock att det trots sina ansträngningar är det ändå som diffust och efterfrågar mer information om forskning på engelska.

Doktoranderna liksom de anställda uppger att de främst känner till vad som pågår inom det egna huset/institutionen men ibland inte ens det. Viss information mottar de via nyhetsbrev, SLU:s webb och sociala medier.

Studenter, doktorander och lärare är alla överens om att det finns förbättringspotential beträffande spridning, synliggörande och tillgodogörande av forskningen på SLU. Men att det också finns en intressekonflikt kring tid och energi. Man inte ta till sig av all information som finns. Särskilt doktorander, men även studenterna nämner det obegränsade informationsflödet som överväldigande.

För att man ska orka/vilja ta del av andra forskningsresultat inom SLU så är formatet viktigt. Det bör vara på övergripande nivå och inte för detaljerat. Utställningar nämns i positiva ordalag. Studenterna menar på att "saker som hänger uppe när

man väntar på annat", eller som sker i en mindre strikt miljö är lättillgängligt och intressant. Bibliotekets seminarier "5 i 12" på lunchtid är mycket uppskattad. Lärarna menar på att seminarier i regel tar mycket tid att anordna och att det känns otacksamt när det ibland inte kommer så många deltagare. Därför uppskattas det när biblioteket håller i sådant.

Studenterna berättar att SLU arrangerar olika konferenser där landets expertis inom deras område samlas. De behöver dock vara gratis för att studenterna ska ha råd att delta.

Anställda uppger att en publiceringslista vore intressant, där de lätt kan ta del av vad som publiceras på olika institutioner.

"När stora publikationer publiceras så är det en fråga för institutionerna. Vi har pratat om att det borde firas här på biblioteket. Det blir en möjlighet för forskaren att marknadsföra sin publikation eller boksläpp."

(Biblioteksanställd)

RESULTAT

Ett Campus: lärandemiljöer, barrärer och studentliv

Det finns en fysisk och mental uppdelning mellan byggnaderna på Campus Ultuna. Även om Campus krympt - genom nya byggnader med korta avstånd - lever en mental uppdelning kvar där studenter och anställda håller sig till "sitt hus" och "på sitt plan". Studenterna uppger även att ett flertal studiemiljöer som man vanligtvis associerar med ett Campus saknas. Biblioteket fungerar inte som en neutral mötesplats på Campusområdet och den fyller inte heller merparten av studenternas behov som studiearbetsplats.

MENTALA BARRÄRER

Studenterna känner att det finns en stark uppdelning mellan programmen och de olika husen. Studenterna uppger att de umgås mest med andra från samma program och att de inte känner sig välkomna i "andras hus". "Vi vet att vi får vistas där - men det känns inte bekvämt" samt "det känns som att man inkräktar" är två representativa citat från fokusgrupper med studenter.

Den distinkta uppdelningen som respektive hus/program har är starkt identitetsskapande för dem som tillhör en specifik grupp men exkluderar andra. Detta blir tydligt när man pratar om studenter på program som inte har ett tydligt "hemhus", internationella studenter eller de som läser fristående kurser. De som inte tillhör ett specifikt program upplever inte att de har tillträde till samma arenor som de som har en tydlig hemvist med tillhörande miljöer och funktioner. Särskilt vid lunchtid, då

det är trängsel i kök/pentryn, uppstår känslan av att inte vara välkommen om man inte håller sig till "sitt" kök.

En annan distinkt uppdelning är mellan våningarna inom respektive hus där studenterna vistas på bottenvåningarna, och de anställda sitter en våning upp bakom låsta dörrar.

"Konstigt att man inte vet mer om vad de gör. Det är nästan lite hysch-hysch om vad de gör där uppe. Vi kommer inte ens upp dit [på övervåningen]. Det är som att vi gör olika saker på över och undervåningen."

(Student SLU)

Även lärarna vittnar om att de mestadels håller sig till sitt kontor. De ser det som onaturligt att röra sig till andra byggnader om man inte har ett tydligt syfte att bege sig dit.

Alla byggnader sägs vara väldigt distinkta och stängda. Det är inte så att man "råkar" slinka in i annat hus än där man har sitt kontor. Vidare upplever lärare att det är svårt att hitta mötesrum i andra byggnader än sitt "hemhus", och det är i vissa fall svårt med access. Det leder till att man hellre byter mötesdag än förlägger ett möte i annan byggnad i det fall de "vanliga" mötesrummen är fullbokade.

SAMVERKAN STUDENTER/ANSTÄLLDA

Den fysiska uppdelningen av studenter och anställda leder till få spontana möten dem emellan. Såväl studenter som doktorander och lärare uppger att de enbart möts under föreläsningstid. De som skriver uppsats träffar även sina handledare regelbundet.



Tysta studiearbetsplatser är något studenter förväntar sig ska finnas i bibliotek. På SLU är studenterna missnöjda med detta utbud. Bild ovan t.v. från SLU Ultunas bibliotek, Bild ovan t.h. från läsesal Stockholms Universitetsbibliotek. Bild: White arkitekter.

De internationella studenterna upplever något förvånat en stor distans mellan studenter, doktorander och lärare. De finner detta något märkligt med tanke på att Sverige har rykte om sig att vara ett icke-hierarkiskt land. Många önskar sig en större interaktion med forskare och doktorander. "Jag vet inte ens vem som är professor på min institution", säger en utbytesstudent lätt upprört.

Bland doktoranderna nämner någon att de tycker att det är lugnt och skönt att de sitter avsides och att det är stängt mellan våningarna.

"Det känns inte som att de på övervåningen vill beblanda sig med oss. De vill få oss att börja forska men man vet inte ens vad de gör. Jag vill ha lite input på vad man skulle kunna forska på."

(Student SLU)

De som arbetar med studenter med särskilda behov upplever att pga diskretion är skönt att det inte uppstår naturliga och spontana möten med studenterna.

SAMVERKAN MELLAN ANSTÄLLDA

Även om det uppges vara viss skillnad mellan olika institutioner så verkar det generellt som att utbytet mellan forskare/ lärare på olika institutioner är lågt. De berättar till exempel att det finns hus som rymmer flera fakulteter, där de olika avdelningarna har olika fikatider.

Förutom den fysiska uppdelningen så uppges det nya systemet för forskningsmedel missgynna tvärvetenskapliga forskningsprogram. Alla konkurrerar om samma medel, vilket inte gynnar samarbete mellan fakulteterna. Samtidigt menar några att det finns ett stort värde i att dela kunskap och forskningsdata som inte är av känslig karaktär, samt att det ibland upplevs som att viss överlappning finns i forskningen. Fler tvärvetenskapliga plattformar efterlyses.

De anställda som har stödfunktioner har mest kontakt med de olika fakulteterna. De biblioteksanställda upplever dock att de sitter för långt ifrån övriga anställda för att få någon naturlig interaktion med dessa.

STUDIEARBETSPLATSER

Samtliga i studien är överens om att det saknas individuella studiearbetsplatser i en tyst miljö på Campus Ultuna. Något som man är van vid tillgodoses genom bibliotekens läsesalar. De få som känner till att bibliotekets Raritetskammare även är tänkt som en tyst läsesal, och att man faktiskt får sitta där, upplever den som för ändamålet dysfunktionell.

Behov av tysta och lugna studiemiljöer är både individuellt och beroende av vilken fas i studierna som studenterna befinner sig. Flera av deltagarna beskriver bristen som oerhört problematiskt. Studenter med särskilda behov har större behov än andra av dessa miljöer generellt. Men även de internationella studenterna tycker att det är anmärkningsvärt att det saknas en ordentlig, tyst läsesal.

Under workshopen med Biblioteksrådet framkom en diskussion kring huruvida tillgång till tysta studiemiljöer är en biblioteks- eller en lokal-försörjningsfråga. Faktum är ändå att studenter generellt förväntar sig att det ska finnas tysta läsesalar i biblioteksbyggnader. Detta blev väldigt tydligt under genskjutsintervjuerna, och bekräftades även under fokusgruppsintervjuerna.

Flera av de SLU-studenterna uppger att de beger sig till Carolina Rediviva-biblioteket eller annan plats i central Uppsala om de önskar en lugn studiemiljö. Generellt så verkar det som att nyttjande av bibliotek och tysta läsesalar ökar ju närmare tentamensperiod som studenterna kommer.

Biblioteksrådet uppger att utbudet av grupprum är väldigt stort på Campus Ultuna. Studenterna delar inte den uppfattningen, men tillägger att det beror på vilket hus man mestadels vistas i. I vissa hus uppges det vara gott om plats och i andra så är grupprummen oftast bokade. Eftersom få rör sig mellan husen kan det antas att antalet grupprum inte nyttjas optimalt.

STUDENTMILJÖER OCH CAMPUSLIV

De internationella studenterna menar att de saknar en campuskänsla på SLU Ultuna. De är nöjda med sin utbildning och med undervisningen, men saknar känslan av stolthet och identitet av att studera på SLU. De uppger vidare att de känner sig exkluderade. Flera uppger att de saknar ett socialt liv och samhörighet. Detta återkom även i samtal med internationella doktorander där flera uppgav att de har haft svårt att träffa nya vänner och inte trivs med det sociala livet på Campus. Missnöje finns även pga avsaknad av kringsservice och funktioner de är vana vid på ett Campus.

De nämner bristen på: sportfaciliteter, mötesplatser, duschar/ombyte för dem som cyklar, cykelreparatör (Ultuna ligger en bit utanför "stan", och många cykelpendlar), affärer samt lunchtjänst med studentvänliga priser. Få finner därav anledning att bege sig till Campus Ultuna om de inte har föreläsningar.

Visa av dessa synpunkter delas med de svenska studenterna men de verkar inte uppleva det som lika negativt. Kanske för att många av dem finner samhörighet inom sitt program och sina "hemhus". Angående studentkårerna så finns hela tre stycken inom det relativt lilla universitetet. Veterinärerna har exempelvis en egen kår. Någon av deltagarna uppger att "aningen är du med i kåren eller så är du det inte", vilket tolkas som att kårerna uppfattas som relativt avgränsade eller "smala" i sin inriktning.

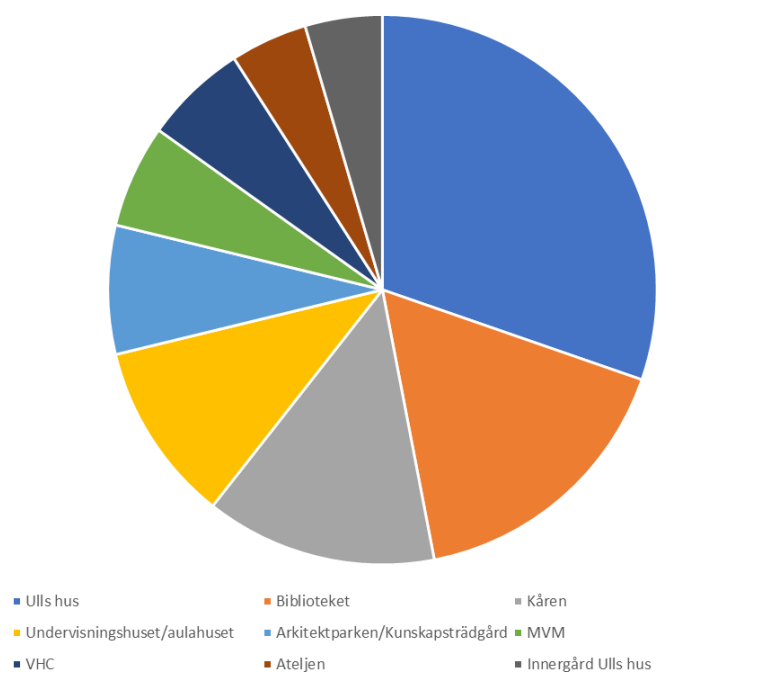
INFORMELLA MILJÖER, MÖTESPLATSER

Platser där studenter hänger eller umgås med vänner (inomhus) utanför undervisningstid är exempelvis: Kåren, i närheten av ritsalar, entréerna, köken och kafeterierna vid respektive hus.

Det råder stor efterfrågan på informella miljöer på "neutral" mark. En uppskattad miljö är pingisbordet i Ulls hus, vilket många dock ser som "larkarnas". Övriga studenter känner sig inte bekväma med att gå dit för att spela pingis eller hänga. De internationella studenterna uppger biblioteket som en neutral mötesplats.

De biblioteksanställda bekräftar att flera av husen saknar studentmiljöer, medan andra har många. De studenter som inte har någon tydlig hemvist eller tydliga studentmiljöer är mer benägna att söka sig till biblioteket.

Favoritplats på Campus Ultuna



Under genskjutsintervjuerna tillfrågades 47 studenter på SLU kring sin favoritplats på Campus Ultuna. Flest svar fick utan tvekan Ulls hus med 20 röster, följt av Biblioteket med 11 röster och Kåren 7 röster.



En uppskattad mötesplats och utomhusmiljö vid fint väder. Studenterna upplever dock att antalet sittmöbler är en begränsande faktor.
Bild: White arkitekter.

Exempelvis är de internationella studenterna och ekonomerna överrepresenterade i biblioteksrummet.

Även lärarna uppger att de tycker att det ibland kan vara skönt och inspirerande med miljöombyte. Vidare menar de att om det fanns varierade funktioner som lockade på biblioteket så skulle de lättare finna anledningar vistas där. Detta skulle även gynna nya spontana möten

UTOMHUSMILJÖERNA

Utomhusmiljöerna på Campus Ultuna är uppskattade, särskilt vid fint väder. Kunskapsparken och gården vid Ulls hus nämns bland annat som mycket uppskattad platser vid fint väder. Dock finns ett visst missnöje med brist på möblemang vid gården. Många upplever att de är hänvisade till att sitta direkt på marken.

CAMPUS "HJÄRTA"

Om det finns någon plats där studenterna kan enas om är "mitt i" Campus, eller Campus hjärta så är det Ulls Hus. Även sträckan från busshållplatsen till biblioteket nämns som en så-

dan plats. Dock präglas detta "hjärta" av frånvaron av "mötesplatsen" med stort M".

"Jag saknar en stor samlingspunkt där det sitter mycket folk!"

(Student SLU)

AVKOPPLANDE MILJÖER

Flera av deltagarna pratar om behovet av avkopplande miljöer i takt med att arbetet upplevs som allt mer stressande. Digitaliseringen har inneburit att tillgången på information är i princip obegränsad. Anställda och doktorander upplever inte att de har tillträde till den typen av avstressande (inomhus)miljöer idag. Några av de anställda nämner i drömska ordalag: "På biblioteket i Uppsala finns ett ljusrum! Ett sådant hade man velat ha - då hade vi gått till biblioteket."

DIGITALT LÄRANDE OCH FRAMTIDA LÄRANDEMILJÖER

De senaste 15 åren har präglats av en snabb teknisk och digital utveckling.

Samtidigt så uppger de anställda att själva undervisningen inte skiljer sig så jättemycket från tidigare. Någon menar att allt alltid varit digitalt för dem. Andra har fortfarande pappers-tentor men önskar sig fler digitala tentor. De flesta använder Power Point-presentationer i undervisningen. Lärarna uppger att de känner sig lite i underläge om de inte "hänger med" och har en snygg design på sina bilder. Här önskas stöd/kurs i bra utformning av undervisningsmaterial.

Såväl studenter som doktorander uppger att de fortfarande helst skriver ut föreläsningssanteckningar och artiklar på papper, för att lättare kunna bläddra och göra anteckningar. Lärarna uppger att det är lite besvärligt att "hela tiden lära sig nya datorsystem". De har idag flera parallella plattformar för lärande som används för olika ändamål.

Vissa undervisningslokaler uppges vara anpassade för det digitala lärandet, andra inte. Exempelvis nämns en undervisningssal utan eluttag

för studenterna. Känslan av att inte behärskar den senaste tekniken finns. Detta gäller tex "smart screens" där man ska kunna rita på sin Power Point-presentation.

Lärarna tror inte att salsundervisningen kommer att upphöra i framtiden men kanske att den kommer att minskas. De ser möjligheter med att spela in föreläsningar som studenterna kan lyssna eller titta på i förväg, varpå undervisningstiden kan användas på ett annat sätt. Det skulle också underlätta även för stunder med särskilda behov då uppspelning kan ske med funktion som saktar ned taltempot, man kan lyssna flera gånger etc.

Såväl lärare som biblioteksanställda betonar vikten av flexibla lokaler i de framtida lärandemiljöerna. Redan idag ser lärarna behov av undervisningslokaler där man enklare kan växla mellan salsundervisning och grupparbeten.

Den tekniska utvecklingen till trots så har distanskurser ännu inte fått det stora genomslaget.

Biblioteksanställda vill även uppmärksamma potentialen i, att med hjälp av ny teknik, visualisera vad SLU gör inom undervisning och forskning. De uppger att bibliotek många gånger är så kallade Early Adopters av ny teknik och att de ligger i framkant vad gäller att exempelvis hålla i digitala möten. Kunskap kring detta är något som de gärna delar med sig av.

DET PERSONLIGA MÖTET

Digital utveckling och teknik till trots, vi människor har fortfarande ett stort behov av det mänskliga mötet. Biblioteksanställda uppger att studenter gärna vill att biblioteket ska vara bemannat av personal även om de själva kan söka och finna information. Personalen mottar fortfarande relativt "enkla" frågor av studenter. Personalens närvaro tros signalera en känsla av trygghet.

För framtiden så tror bibliotekspersonalen att den personliga guidningen kommer att bli allt viktigare i en uppsjö av ny teknik.

IDENTITET

Bilden kring SLU Ultunas identitet går isär beroende på vilken "grupp" som tillfrågas. Deltagande lärare uppger att de inte känner någon speciell "SLU-identitet". De upplever att SLU är splittrat och att man som forskare/lärare mest är fokuserad på sitt ämnesområde. De märker stor skillnad gentemot exempelvis administrativ personal som har ett större helhetsgrepp och som vid tidigare möte signalerat en gemensam identitet. Till slut enas man kring att det handlar om någon slags "grön identitet", med ett tydligt naturvetenskapligt och Life Science tema. Biblioteksanställda anser att mycket av det som diskuteras i samhället i dag och som det skrivs om i dagspressen rör SLU:s forskningsområden.

"I mitt huvud finns det en uppdelning av studenter i olika kategorier. Agronomekonomerna, de som ser ut som Leif GW Persson, de som håller på med djur och landskapsarkitekter."

(Student SLU)

Citatet ovan är kanske inte helt politiskt korrekt men symboliserar likväl en uppdelning mellan olika ämnesområden och studenterna vilket även beskrivits under andra stycken. Exempelvis så säger de intervjuade veterinärstudenter, vilka går en nischad utbildning, att de upplever en stor stolthet och över att studera på SLU. Identiteten tros relatera mer till program än till själva universitetet.

Vidare menar man att, trots uppdelningen mellan program, så är SLU väldigt homogent, det finns inte så många studenter med utländsk bakgrund. De internationella studenter som deltagit i studien känner sig inte inkluderade i någon SLU-identitet eller social gemenskap.

Studenterna menar att inifrån- och utifrån bilden av SLU skiljer sig markant. Både studenter och lärare enas om att känslan av SLU är hemtrevligt och avslappnad. SLU-studenterna förknippar sitt SLU med hållbarhet, modernitet, bron mellan stad och land samt forskning med hög internationell ranking. Parallellt (säger de själva) att studenter på Uppsala Universitet knappt vet vart Ultuna är beläget, att SLU associeras med "traktor och ko", och de har en aningen nedsättande attityd mot SLU.

RESULTAT

Lokal och lokalisering: biblioteksrummets roll på Campus Ultuna

Det har i studien framkommit att dagens bibliotek på Ultuna inte riktigt fyller den funktion som många är vana vid att universitetsbibliotek har. Även om det finns de som uppskattar lokalen upplever merparten av de tillfrågade att biblioteket helt enkelt inte är tillräckligt attraktivt för att locka till besök. Upplevelsen är även att biblioteket ligger lite avsidet. Samtidigt är hela Campus Ultuna väldigt segregat beroende på program- eller "hustillhörighet". Mentala barriärer i kombination med bristande attraktivitet och funktioner tros vara anledningar till begränsat nyttjande.

NYTTJANDE OCH BESÖKS-FREKVENNS

Som tidigare nämnts så nyttjas biblioteket något ojämnt mellan program. Internationella studenter och agronomekonomerna är överrepresenterade. Några av de deltagande studenterna som skriver uppsatser uppger att de ofta besöker biblioteket medan merparten uppger att de sällan eller aldrig nyttjar biblioteket.

"Tidigare gick man till biblioteket för datorerna, nu går man till datorerna i Ulls hus. Där är det ljusare."

(Student SLU)

Cirka hälften av de internationella studenterna uppger att de ofta studerar i biblioteket. Andra att de är vana att studera i bibliotek, men att de inte finner SLU biblioteket tillräckligt attraktivt. De studerar hellre hemma eller på Uppsala Universitet. Flera i denna grupp bor i centrala Uppsala och ser ingen anledning att stanna kvar på SLU för enskilda studier på biblioteket. De åker inte heller hit om de inte har lektioner.

Deltagande doktorander uppger att de söker i det digitala biblioteket så gott som dagligen, eller åtminstone varje vecka. Besök i det fysiska biblioteksrummet sker någon gång i månaden, sällan eller aldrig. Några uppger att den litteratur de söker inte finns på biblioteket, en annan har

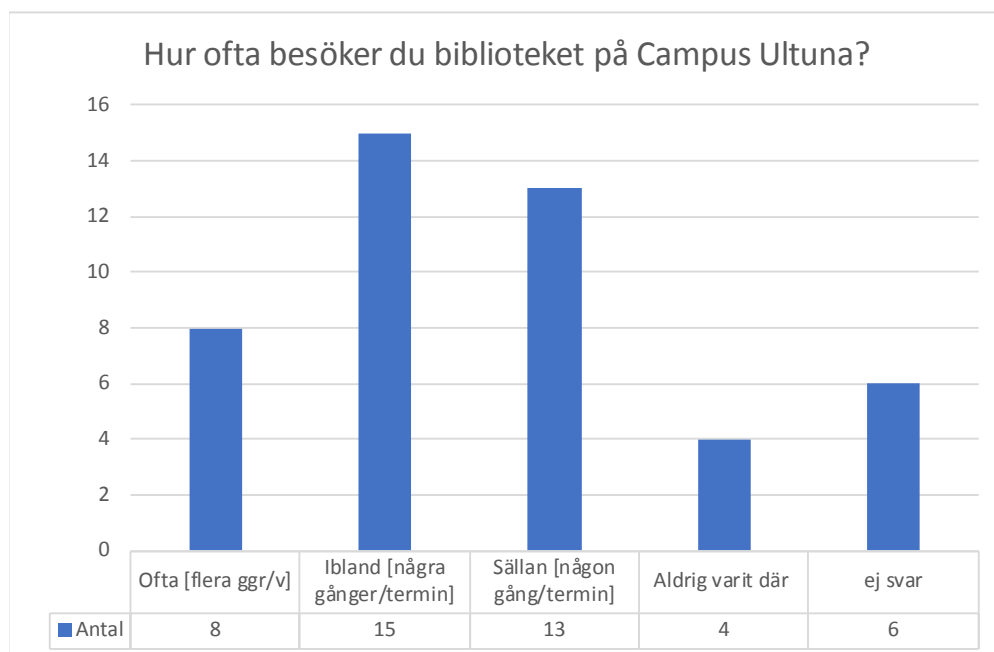
problem med lånekort. Några föredrar istället andra bibliotek i Uppsala som Carolina Rediviva.

UPPLEVELSE AV RUMMET

Några av de som nyttjar biblioteksrummet upplever att det fungerar utmärkt. De positiva egenskaper som nämns är: *mysigt, funktionellt, lugnt och skönt, tryggt, och informellt.*

"Jag kan gå barfota här utan att någon bryr sig. [...] Jag har mitt liv där [i biblioteket] just nu när jag skriver uppsats."

(Student SLU)



Under DEL 1 av studien intervjuades studenter på SLU kring hur ofta de besöker biblioteket. Merparten besöker biblioteket någon eller några gånger per termin. Denna bild över besöksfrekvens bekräftades vid fokusgrupperna. Det finns studenter som ofta studerar i, eller besöker biblioteket, men merparten gör det sällan. Bristande attraktivitet uppges vara den främsta anledningen till att välja andra platser för studier. Källa: White.

Merparten av omdömena från studenter, svenska som internationella, är dock mindre smickrande:

- Mörkt, instängt, dystert
- Låg takhöjd, grotta, murrigt
- Lysrör men inte ljust
- Tråkigt, slitet
- Inte inbjudande, ofräscht

Ordagranna citat är:

- "Kommunalt" – som väntrummet hos tandläkaren."
- "Stolarna känns lite gillestuga."
- "Samma dåliga känsla som gymnasieskolan jag gick på som inte var renoverade sedan 70-talet."
- "Känns som att gå ned i en källare."
- "De nya husen har en annan känsla"
- "Jag känner inte för att gå till biblioteket. Det känns inte inbjudande. Det känns som en källare. Mörkt."
- "The walls are falling over you"

De internationella studenterna har dessutom synpunkter på den informella atmosfär på biblioteket, ljudnivå samt brist på tydliga regler.

"In this library one is allowed to be chatting, eating and having group projects. If I've done that back in my home country, they'll be kicking me out! Where should I go for reading?"

(Internationell student)

LOKALER SOM STÖTTAR VERKSAMHETEN

De biblioteksanställda uppger själva att dagens lokaler inte stödjer den

utåtriktade verksamheten. De publika delarna av bibliotekets lokaler fungerar dåligt. Förutom biblioteksrummet, som många har synpunkter på så uppger man även att lokalerna för den mycket uppskattade Språkverkstaden fungerar dåligt.

"Det är ingen trygg miljö att sitta i ett publikt rum om man ska få kritik på en text." Inte heller vill biblioteksanställda boka möten med studenter i ett "mörkt litet rum eller skrub", vilket en beskriver är fallet idag. Det uppges inte vara tryggt för studenten och undergräver dessutom personalens auktoritet. Inte heller vill man sitta i "en glasbur där alla passerar på väg till toaletten".

För att verksamheten ska upplevas som kompetent, önskas lokaler som signalerar den kompetens som



Studenternas beskrivning av biblioteksrummet är mindre smickrande. Framför allt så återkommer beskrivningen av "källarkänsla", lågt i tak, bristande dagsljus. De positiva kvaliteter som framförs är den öppna informella stämningen. Detta är dock något som många internationella studenter reagerar kraftigt på då de istället önskat en tyst miljö. Foton: White.



verksamheten bidrar med. Några berättar:

"När man kommer in i biblioteket så ska man känna att det finns en professionalitet. Det är lika viktigt som mysighet. Miljön ska lyfta fram vetenskapen i en värld av fake news, vi sitter på mycket kompetens och det ska finnas i miljön."

(Biblioteksanställd)

"Man vinner över studenterna med kompetens. Alla kan googla. Det tar 15 min innan man har 'vunnit över' studenterna. Då inser de att de kan lära sig mycket och att de har ett tydligt behov som de har/ kommer uppleva. När man kan "konnekta" är det som hand i handsken om man kan få in det i den fysiska miljön."

(Biblioteksanställd)

ÖNSKAD KÄNSLA I BIBLIOTEKS- RUMMET

Olika människor har olika preferenser och behov utifrån olika situation och fas i studierna. Många är överens om

att olika zoner med en variation av formella- och informella studiemiljöer behövs. Det som uppskattas är en informell stämning och plats där det finns en acceptans för att få "sprida ut sig" och tex kunna äta. Det beskrivs som ett extra vardagsrum. Samtidigt uppges det att den största funktionella bristen är avsaknad av en tyst studiemiljö. (Raritetskammaren är det få som känner till, och ännu färre som nyttjar).

Det finns en hel del synpunkter på de rumsliga kvaliteterna i dagens biblioteksrum. Ljust, högt i tak och andra arkitektoniska kvaliteter efterfrågas. Liksom ergonomiska arbetsplatser, låsbara skåp och god orienterbarhet. Biblioteksrummet ska bidra till arbetsmotivation och fokus, väcka nyfikenhet.

Många studenter menar på att den informella övervakning av att andra studenter kan se ifall du arbetar eller kollar telefonen bidrar till ökad studiedisciplin, vilket ses som positivt.

Det är även viktigt att kunna varva fokuserat arbete med sociala pauser. En internationell student oroar sig redan nu för uppsatsperioden.

"Where should I write my thesis?! How I'm gonna have a social life and write a thesis?!"

(Internationell student)

Många, såväl studenter som anställda, anser att ett bibliotek bör vara en favoritplats. En plats för lugn och ro, inspiration och kunskap. Att vara omgiven av böcker bidrar till en mysighetsfaktor. Nära till gott kaffe är också mycket viktigt!

Välkomnande, vänligt och tillgänglig personal bidrar till en positiv atmosfär. Många vill kunna sätta sig i en bekväm fåtölj, läsa men samtidigt se andra människor. Det ska även vara "lätt att hitta"- enkla sökfunktioner uppskattas. Många vill att biblioteket



Exempel på hur ett nyritat universitetsbibliotek kan se ut, inrymt i byggnad "Studenthuset Valla", Linköping. Bild: White.

ska vara en avkopplande och avstressande miljö- en typ av omgivning som de uppger är svåra att finna.

De biblioteksanställda framhäver vikten av att kunna se till "hela människan", inte bara till behovet av en maximerad studiemiljö. En biblioteksmiljö som signalerar kravlöshet, plats för återhämtning och som bidrar till att stimulera bägge hjärnhalvorna ökar motivation och kreativitet. Vilket vidare gynnar välmående och således studieresultaten.

Dessutom ska miljöns funktioner (tyst, grupparbete, fika etc.) och man ska inte behöva hämta en bibliotekarie för att få folk att dämpa samtalsvolymen.

LOCKA BESÖKARE OCH OUTNYTTJAD POTENTIAL

Bibliotekets anställda ser en stor potential i hur biblioteksrummet skulle kunna nyttjas i framtiden, förutsatt att lokalerna upplevs inbjudande och stöttar verksamheten. Bland annat föreslås utrymme där det ordnas seminarier, framtidsplattformar och

event. Aktiviteter som passar bra på en neutral plats som bibliotek. Den aula som finns upplevs inte som inbjudande.

Biblioteket har idag inga regelrätta näringslivskontakter. Samtidigt finns potential att nå ut till även näringslivet. Exempelvis finns Green Innovation Park och Drivhuset på Ultuna. Några av utbildningarna är väldigt nischade mot en specifik yrkeskår, och studenterna uppges vara eftertraktade på arbetsmarknaden. Flera av utbildningarna har olika former av näringslivsdagar, branschdagar, alumniträffar och kongresser. Biblioteketets lokaler skulle mycket väl kunna stå värd för denna typ av möten och aktiviteter.

Som tidigare nämnts så är det många som saknar denna typ av neutral mötesplats.

BIBLIOTEKETS PLACERING

Trots att Campus "krympt" geografiskt är det många som upplever ett "mentalt" långt avstånd till biblioteket. Det beror förvisso på var man har sin hem-

vist, men majoriteten anser det ändå ligga lite "off". Både själva kontrasten till, och långa korridorer genom Ulls hus bidrar till en "långt- bort-känsla".

Internationella studenter uppger att de inledningsvis hade svårt att hitta till biblioteket. De vittnar om att de i början av studietiden inte förstått att de befunnit sig vid fel biblioteksentré, rätt bibliotekets entré samt även inne i det faktiska biblioteket då varken skyltning eller annan visuellt tydligt guidat dem.

Ett önskemål från biblioteksanställda är att biblioteket ska vara den mentala och geografiska mittpunkten på Campus, ett "0,0-i ett koordinatsystem", den neutrala arenan som är utgångspunkt för hur man refererar till andra byggnader. Bibliotekets personal har tidigare lämnat förslag på att biblioteket skulle kunna inrymmas i Ulls hus, en byggnad som uppfyller kraven på ett centrum på Campus.

RESULTAT

Omvärldsanalys

Ett bibliotek utan böcker? En utlåningsstation för verktyg? Eller en plats för att studera, spana och nätverka med andra? I följande avsnitt sammanfattas resultatet av genomförd omvärldsanalys av trender i Sverige och utomlands beträffande lärandemiljöer och högskole-/universitetsbibliotek.

DIGITALISERING OCH MINSKAD UTLÅNING KURSLITTERATUR

Den digitala utvecklingen har medfört att mycket studiematerial idag finns tillgänglig i andra format än tidigare.

Utlåning av traditionell studentlitteratur och tidskrifter har därför minskat på många universitets- och högskolebibliotek. Samtidigt så har man i exempelvis Linköping konstaterat att skönlitteraturen fortfarande lånas på Universitetsbiblioteket

BIBLIOTEKEN "FÖRSVINNAR"

Den minskade utlåningen av kurslitteratur har i många fall lett till ett mer "rationellt" nyttjande av bibliotekens ytor. Böcker förvaras allt mer i stora magasin under bibliotekslokalerna eller på annan plats. Ytan ersätts istället av studentarbetsplatser.

På Danmarks Tekniska Universitets har förändringar kring böckernas utfasning på universitetsbibliotek redan genomförts. Där förvaras litteraturen under "biblioteket" - som inte längre heter Biblioteket. På Linköpings Universitetsbibliotek, "Vallabiblioteket",

har omflyttningar och magasinering av äldre böcker (öppen för beställning) av litteratur genomförts till förmån för fler läs- och grupparbetsplatser.

De bibliotek som inte fungerar väl kommer med stor sannolikhet att tyna bort. Exempelvis finns inte arkitekturbiblioteket på KTH kvar, biblioteket har där uppgått i det stora biblioteket. Chalmers var på väg åt samma håll men gjorde istället en upprustning. Biblioteken måste kunna möta nya utmaningar. En utmaning är att om namnet bibliotek och böckerna försvinner så finns även en risk att många andra funktioner och kompetenser försvinner.

NYA TJÄNSTER OCH BETEENDEN

Idag är det få som letar böcker i bokhyllorna. Många universitetsbibliotek erbjuder istället en biblioteksservice, där man bokar tid med en bibliotekarie, lämnar in sin lista med böcker som man vill låna, som sedan bibliotekarien hämtar.

Uppgift har framkommit om att det finns

en digital variant av att slumpmässigt urval av böcker. En liten robot som, utifrån vad du vill låna, även plockar fram en låda med fler alternativ. "Du kanske även är intresserad av dessa böcker..." Ungefär som i strömningstjänster på nätet för musik och film, fast med fysiska böcker.

UTFORMNINGSMÄSSIGA KONSEKVENSER

Jakten på yteffektivitet får även utformningsmässiga konsekvenser. En tät placering av bokhyllor står exempelvis i konflikt med krav på tillgänglighet. När böckerna flyttar ut och mer plats görs för studentarbetsplatser så ställer det andra krav på exempelvis brandsäkerhet och utrymningsvägar.

YTEFFEKTIVITET KONTRA KÄNSLA OCH SYMBOLIK

Bokens "vara eller icke vara" i framtidens bibliotek är långt ifrån konfliktfri. Starka åsikter finns för såväl bokens bevarande som för ett rationellt nyttjande av lokalyta.

SYMBOLIK OCH KOMPETENS-

Bokens roll som symbol för kunskap är det ingen som ifrågasätter. Vad som händer på lång sikt när böckerna försvinner till förmån för annat, är det ingen som egentligen vet. Vad händer till exempel med bibliotekariernas kompetens?

STUDENTERNAS ARBETSPLATS

Campusbiblioteken går allt mer åt att vara studentarbetsplatser. Bokhyllor tas bort till förmån för fler studentarbetsplatser.

I fråga om studieteknik så har Campusbiblioteken gått från att vara knäpptysta arbetsplatser för enskilda studier till mer av samarbetsmiljöer.

Utformningsmässigt handlar det om att hitta funktionsgradienter, dvs möjligheten att välja olika former av studiemiljöer. Det ska finnas platser både för enskilt arbete och grupparbete.

PLATS FÖR MÖTEN

Campusbiblioteken går också mera åt att vara mötesplatser för studenter. På exempelvis KTH Valhallavägen har man relativt nyligen byggt om innergården med fokus på sociala ytor istället för bokhyllor.

En viktig detalj är att studietiden också är en "parbildningstid". Studenter vill att det ska finnas en "spaningsfaktor" i Campusmiljöer för att kunna betrakta andra och känna sig synlig under tiden som de studerar.

HELHETSMILJÖN INTE LÄNGRE TYST

Universitetens och högskolornas bibliotek är inte längre en helt tyst miljö utan olika zoner finns.

För något år sedan pågick en medial debatt kring huruvida folkbiblioteken ska vara tysta miljöer eller inte. Folkbibliotek runtom i landet har uppgett att de har problem med högljudna ungdomar som (för)stör. Samtidigt som det ökad acceptans för att bakgrundsnoisen inte längre är knäpptyst.



Exempel på olika former av nya studiemiljöer på Danmarks Tekniske Universitet. Bibliotekssamlingarna har här flyttat ned i magasin under byggnaden och utrymmet ersatts av studiearbetsplatser. Bild:DTU.

ETIKETTERING AV RUM

Vad är ett bibliotek och vilka funktioner ska det fylla? I viss mån handlar olika lärandemiljöer om hur man etiketterar olika rum. På KTH Valhallavägen har det relativt nyligen byggts ett nytt "Undervisningshus" av samma arkitekt som ritat "biblioteket" på DTU. I huset finns ett flertal olika studiemiljöer. Där finns lektionssalar med "break out-zoner", man har även gjort en sk "Case-sal" där det är enkelt att variera mellan föreläsning och grupparbeten. Flexibilitet och varierande funktioner är nyckelord.

ANDRA VERKSAMHETER FLYTTAR IN

En annan trend är att så kallade "Makers Space"- en plats där studenter själva skapar fysiska modeller med hjälp av 3d-skrivare (etc.) som tenderar att hamna i biblioteken. Trösklarna för användning förväntas vara lägre och nyttjandet blir avdramatiserat. Det upplevs som enklare att fråga en bibliotekarie än att gå till professorn i mekanik. Dock har utrustningen en förmåga att låta mycket vilket kan leda till konflikter.

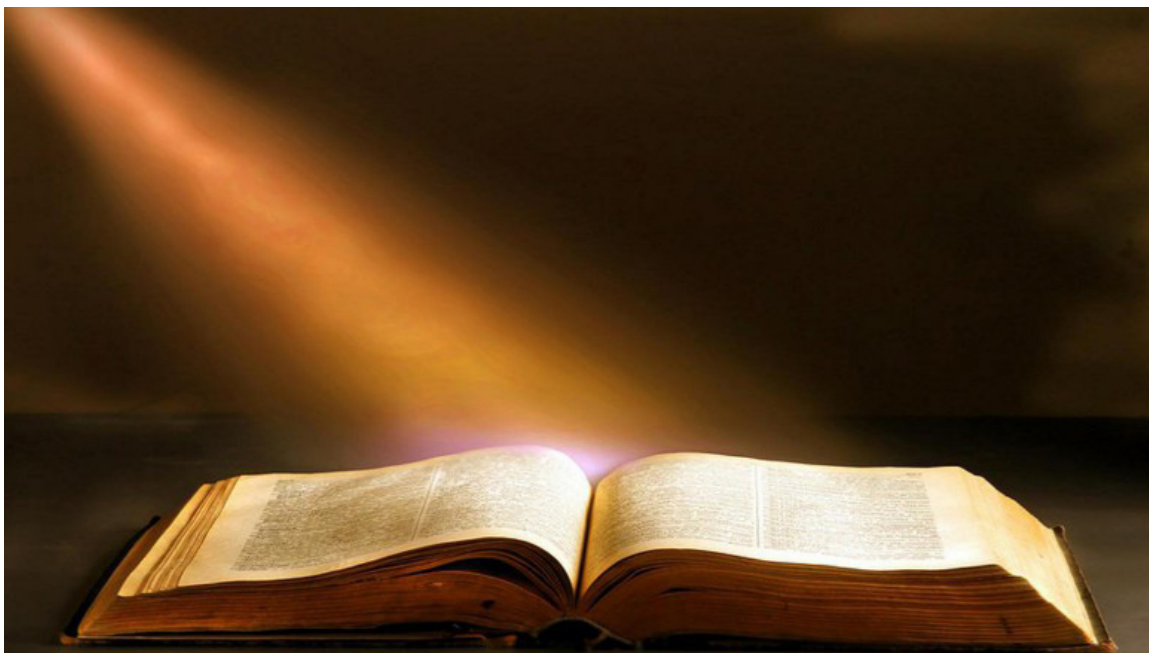
För teknik- och designstudenter är ytor för skapande verksamhet ett naturligt inslag då det finns ett behov av att skapa modeller. För studenter inom ex medicin och humaniora finns inte samma tradition eller koppling.

På KTH Snäckviken förlades Makers Space i entréplanen för att tillgängliggöra den för allmänheten.

ATMOSFÄR

Bibliotek förknippas med en särskild atmosfär eller stämning. Bibliotek är även en global företeelse där många människor kan känna sig hemma. Motsatsen- dvs "biblioteksskräck" finns också där man menar att studenten känner sig överväldigad av det mäktiga biblioteket som hotfullt signalerar makt.

På exempelvis KTH Valhallavägen är det ett högt tryck på bibliotekets lokaler. Särskilt svenska studenter med utländsk bakgrund har uppgett att de upplever biblioteket som mer "internationellt" och välkomnande,



Boken som symbol kommer inte att försvinna i första taget. Bibeln liksom Koranen är böcker! Bild:

jämfört med institutionerna som uppfattas som "svenniga".

PLATS FÖR SAMVERKAN, MÖTEN OCH LÄNK

Många universitet och högskolor är idag stuprörsorienterade. Biblioteken har potential att vara en mötesplats för samverkan mellan olika institutioner, men även mellan universitetet och allmänheten liksom näringslivet. Biblioteksrummet kan bestå av en kombination av såväl studiearbetsplatser med "black box" och föreläsningssalar.

NOD I DELNINGSEKONOMI

På Massachusetts Institute of Technology (MIT) pågick under hösten 2017 en diskussion om bibliotekens roll i en cirkulär ekonomi som central för ett lånesystem. Detta då biblioteken redan besitter verktyg och system för att hantera, katalogisera och låna ut. Frågan är - är det böcker eller verktyg som ska lånas ut?

Även inom folkbiblioteket i Tyresö har frågan lyfts kring bibliotekets roll för

återvinning och plats för utlåning.

Exempel finns också på universitetsutbildningar/innovationsarenor som tillhandahåller utrymmeskrävande utrustning vilken nyttjas endast ett fåtal veckor per år.

Diskussionen om biblioteket som ett centralt "huvudlager" där böcker plockas fram vid specifika utlåningsbehov till olika institutioner innebär en besparing av resurser och plats.

PEDAGOGISKA VERKTYG

Biblioteken har potential i att vara med och driva utvecklingen över pedagogiska verktyg och ny teknik. Som länk mellan olika institutioner kan de vara med och inspirera och utveckla nya modeller för undervisning.

VIKTEN AV RÄTT PLACERING

Bibliotek anses ha en funktion att fylla för att bidra till samverkan, möten och ett multidisciplinärt arbetssätt. Vill man uppnå detta så är det viktigt att studenter och anställda kan "mötas på mitten". Om lokalisering, innehåll

och utformning blir bra, om man lyckas med att alla känner sig välkomnade och inkluderade så finns en stor potential att biblioteket blir en magnet.

Slutsatser

4.

Reflektioner

Framtidens Campusbibliotek på SLU Ultuna handlar i många avseenden om vad universitetet vill och vilka ekonomiska resurser som finns att tillgå. Under workshopen med Biblioteksrådet framkom det att en anpassning av Bibliotekets lokaler måste ske utifrån den ekonomiska verkligheten. Det är mer sannolikt att ett nytt Biblioteksrum kommer att vara i en befintlig byggnad snarare än en ny byggnad. Frågan vad som är bibliotekets ansvar kontra en lokalförsörjningsfråga framkom även den under ovan nämnda workshop. Konsultens rekommendation är att snarare se till vilka synergier som kan skapas.

BARRIÄRERNA KVARSTÅR

Trots att Campus Ultuna under de senaste åren har blivit geografiskt mindre, då flera institutioner har fått nya byggnader, så är det väldigt tydligt att mentala och sociala barriärer består.

Studenter vittnar om att de mest umgås med andra kursare. De som inte studerar på ett specifikt program eller har en tydligt hemvist känner sig socialt exkluderade. Lärare/forskare berättar att de sällan eller aldrig besöker något annat hus än det vid sitt kontor. De byter hellre mötesdag än nyttjar lokaler i annan byggnad. Orsakerna uppges vara att det är svårt att hitta och att de har begränsad access.

Både lärare och studenter vittnar även om en fysisk separering i våningsplan, med studenter på bottenvåningen och doktorander och lärare/forskare/andra anställda på övervåningarna. De senare dessutom bakom låsta dörrar. Flera av

de internationella utbytesstudenterna upplever detta som strikt hierarkiskt, vilket de menar motsäger bilden av det informella Sverige. Några av doktoranderna/lärarna ansåg att det är lugnt och skönt att sitta avskärmat och få fokusera på sitt, medan studenterna gärna skulle vilja ha mer insyn i vad som sker på institutionerna och ha möjlighet till fler informella möten.

AVSAKNAD AV MÖTESPLATSEN MED STORT M

Det är också tydligt att den stora gemensamma mötesplatsen, den neutrala arenan på Campus Ultuna saknas. Biblioteket fyller inte den funktionen idag. Flera fina mötesplatser finns utomhus, men studenter har i regel sommarlov under merparten av årstiden då dessa är som trevligast.

Studietiden infaller för de flesta under en period i livet då vi klassas som "ung vuxen". Det är en period i livet då social

samhörighet och olika gemenskaper ofta är extra viktig. Framförallt de internationella studenterna och forskarna uttryckte en stark besvikelse över avsaknaden av sociala arenor och naturliga mötesplatser på Campus Ultuna. Kårerna verkar inte riktigt uppfylla den funktionen. De sociala grupperingar som finns är starkt kopplat till studieprogram och specifika hus.

STUDIEPLATSER

I intervjuerna framkommer det att det finns en brist på individuella, tysta studiearbetsplatser. Ljudvolymen i biblioteket beskrivs av många som problematisk, medan andra uppskattar den informella miljön. Anställda säger att det finns gott om grupprum, en uppfattning som inte delas av studenterna. Det kan bero på ineffektivt nyttjande av lokaler då studenter liksom anställda helst håller sig till sin hemvist.

Biblioteksanställda saknar också

små avskilda grupprum för handledning av studenter. Detsamma gäller även de som arbetar med studenter med särskilda behov. De sistnämnda poängterar även vikten av tillgång tysta inlärningsmiljöer just med avsikt på denna grupp. Denna typ av studieplats återfinns många gånger i bibliotekens läsesalar, många studenter förväntar sig att det finns och söker sig till biblioteken av just denna anledning - en tyst studiemiljö för maximalt fokus. Särskilt i tider när tentamen närmar sig samt vid uppsatsskrivning.

VETENSKAPLIG INFORMATION

Biblioteket har till uppgift att stödja studenterna i deras lärande gällande att söka, kritiskt granska och använda information. Därutöver ska de utveckla infrastrukturen för att synliggöra SLU:s forskning.

Merparten av studenterna upplever det som krångligt att söka i bibliotekets databaser. Flera uppger att de föredrar Google Scholar, där en inte behöver skriva in exakta sökord. Bland bibliotekspersonalen framkom viss frustration över att deras kompetens inom området inte förstås av merparten av studenterna, och att de inte inser skillnaden mellan att "googla" och att söka i vetenskapliga databaser. Trots en biblioteksintroduktion i början av första termin så verkar det vara först i de högre årskurserna som studenterna börjar förstå och kunna tillgodogöra sig information från biblioteket.

Konsulten har inte kompetens att bedöma huruvida studenternas bristande kunskaper om vetenskapliga databaser påverkar resultatet på studierna eller inte.

Vidare framkom att såväl studenter som doktorander och anställda har generellt låg kunskap om den forskning som pågår inom SLU. De två sistnämnda kategorierna vet ungefär vad som händer inom den egna institutionen. Det finns intresse av att få lättillgänglig och

övergripande information kring annan forskning. Det som kräver mycket tid, fördjupning eller eget engagemang är ointressant. Det stjäl för mycket tid och energi. Istället vill man gärna att det fanns en utställning som man "ramlar förbi" i väntan på annat, en publiceringslista, ett enklare lunchseminarium eller dylikt. Biblioteksanställda uppger att biblioteket har potential att fylla en sådan roll – dvs att genom utställningar sprida vad som pågår på SLU. Men det förutsätter att de har publika lokaler som stödjer detta och att de är tillräckligt attraktiva för att anställda och studenter ska söka sig dit.

PEDAGOGISKT STÖD

Bibliotekets Språkverkstaden är mycket uppskattad. Samtidigt uppger ansvarig att lokalerna de har till förfogande inte alls stödjer verksamheten. Det är svårt att ge ett kompetent första intryck när möte sker i en skrubblignad lokal. Oproportionerligt mycket tid går åt till att skapa förtroende och en trygg miljö för studenten.

Lärare/forskare ser gärna att biblioteket ges utökat mandat att stå för studenternas skrivkunskaper. De själva kan bistå med sakkunskap men känner sig inte bekväma med att korrigera det skriftliga språket. De ser hellre att utbildade inom området bistår studenterna med detta. Lärare/forskare ser även gärna att biblioteket blir någon form av central för utlåning av pedagogiska verktyg. Allt från enklare material som Whiteboard pennor (vilket uppges alltid saknas) till digital utrustning.

Biblioteksanställda uppger att de har varit tidiga med att använda digital teknik, exempelvis digital mötesteknik, och att de har kompetens och potential att utbilda andra i detta.

På SLU finns även Enheten för Pedagogisk Undervisning (EPU) vilka inte deltagit i studien men som omnämnts av lärarna. Det är för konsulten okänt vilket utbyte som idag sker mellan

dessa och biblioteket. En reflektion är att det borde finnas goda förutsättningar för samverkan.

DIGITALISERING

Av bibliotekets mediabudget går idag 97% åt till digitala inköp. Ur bibliotekets perspektiv så är digitaliseringen av bibliotekets verksamhet redan genomförd. Samtidigt kan det konstateras att den tekniska utvecklingen inte överensstämmer med juridiska och ekonomiska incitament/betalningsmodeller och inte heller med beteendeförändringar. De allra flesta identifierar fortfarande bibliotek med böcker. Många studenter och doktorander upplever det som besvärligare att låna e-böcker än fysiska böcker och det finns en frustration över att de digitala böckerna är "utlånade". Ur förlagens perspektiv finns dock inget ekonomiskt incitament av gratis spridning av böcker och vetenskaplig information bara för att det är tekniskt möjligt.

Lärare uppger att de inte är bekväma med all ny teknik som är en möjlighet i undervisningen. De flesta kör fortfarande med vanliga Power Point-presentationer och papperstentor.

Många studenter berättar, lite beroende på program, att de hellre läser fysisk än digital kurslitteratur. Det är bekvämt att kunna bläddra, skriva ned anteckningar i kanten samt skönare för ögonen. Trots detta uppger många att de av praktiska (tillexempel är det tungt att bära böcker) eller ekonomiska skäl ändå läser studiematerialet digitalt.

För 15 år sedan var biblioteken övertygade om att de fysiska böckerna skulle vara borta idag. Även om utlåningsgraden har gått ned så finns böckerna kvar. Fysiska böcker bidrar till rummets karaktär och identitet. Många beskriver en känsla av trygghet, kunskap, inspiration, avkoppling när de vistas i ett rum som innehåller böcker men även har arkitektoniska kvaliteter. Ett bibliotek ska vara inbjudande, vackert och behagligt.

BIBLIOTEKETS ROLL

Om SLU vill att biblioteket ska locka fler besökare samt att studenter och anställda ska ta större del av bibliotekets kompetens och verksamhet, så behöver biblioteksrummet bli betydligt mer attraktivt än vad det är idag. Vidare behövs det flera olika anledningar som gör att människor söker sig till biblioteket. Forskare/lärare och doktorander behöver idag inte ens gå till biblioteket för att låna böcker. De beställer digitalt och får boken levererat till sin institution. Likaså finner en majoritet av studenterna liten anledning att uppsöka biblioteksrummet.

Att samla olika typer av funktioner och målpunkter i närheten av varandra bidrar till ökad besöksfrekvens. Möjligheten att "ramla förbi" biblioteket ökar när man är i direkt anslutning oavsett om det är på grund av det trevliga fiket, besök på gymmet, studenthälsan, hämta ut en reparerad cykel, söker tyst läsesal eller besöker ljusterapirummet. Möjligheten ökar då att "råka" ta del av pågående utställning om de senaste forskningsrönen eller bli inspirerad av boken som bibliotekarien rekommenderar samt bli uppmärksam på andra tjänster som biblioteket tillhandahåller. Även om kringfunktionerna rent formellt inte är bibliotekets ansvarsområde bör detta beaktas.

Om SLU dessutom vill ha en dynamisk och neutral mötesplats och ett givet centrum för sammankomster så finns det i, eller i nära anslutning till biblioteksrummet, stor potential att förverkliga detta. Det är förväntningar som många gånger redan finns på bibliotek.

LOKALISERING VS ATTRAKTIVITET

Läge och attraktivitet samspelar. Ju mer attraktivt biblioteket är, till form och innehåll - desto längre är människor beredda att gå för att ta sig dit. Förutsatt att det inte finns stora barriärer emellan. Det mentala centrat på Campus kan även förskjutas genom någon form

av identitetsskapande byggnad som människor söker sig till upprättas.

Ju mindre insatser som görs för att lyfta bibliotekets attraktivitet, både rumsligt och avseende kringfunktioner, desto viktigare blir läget om SLU vill locka fler besökare dit. Då kan det vara klokt att inrymma bibliotekets publika delar i lokaler som redan uppfattas som centrala, tillgängliga och attraktiva.

Idag upplever många studenter att uppförandet av Ulls Hus har medfört att biblioteket känns mer avlägset och mindre attraktivt i jämförelse. Därutöver beskrivs de långa korridorerna för att ta sig dit som jobbiga och oattraktiva, samt att en form av visuell barriär döljer biblioteket. Många studenter uppger att de ser Ulls Hus som ett slags centrum på Campus Ultuna. Biblioteksverksamheten har själva föreslagit att flyta de publika delarna av verksamheten till Ulls Hus.

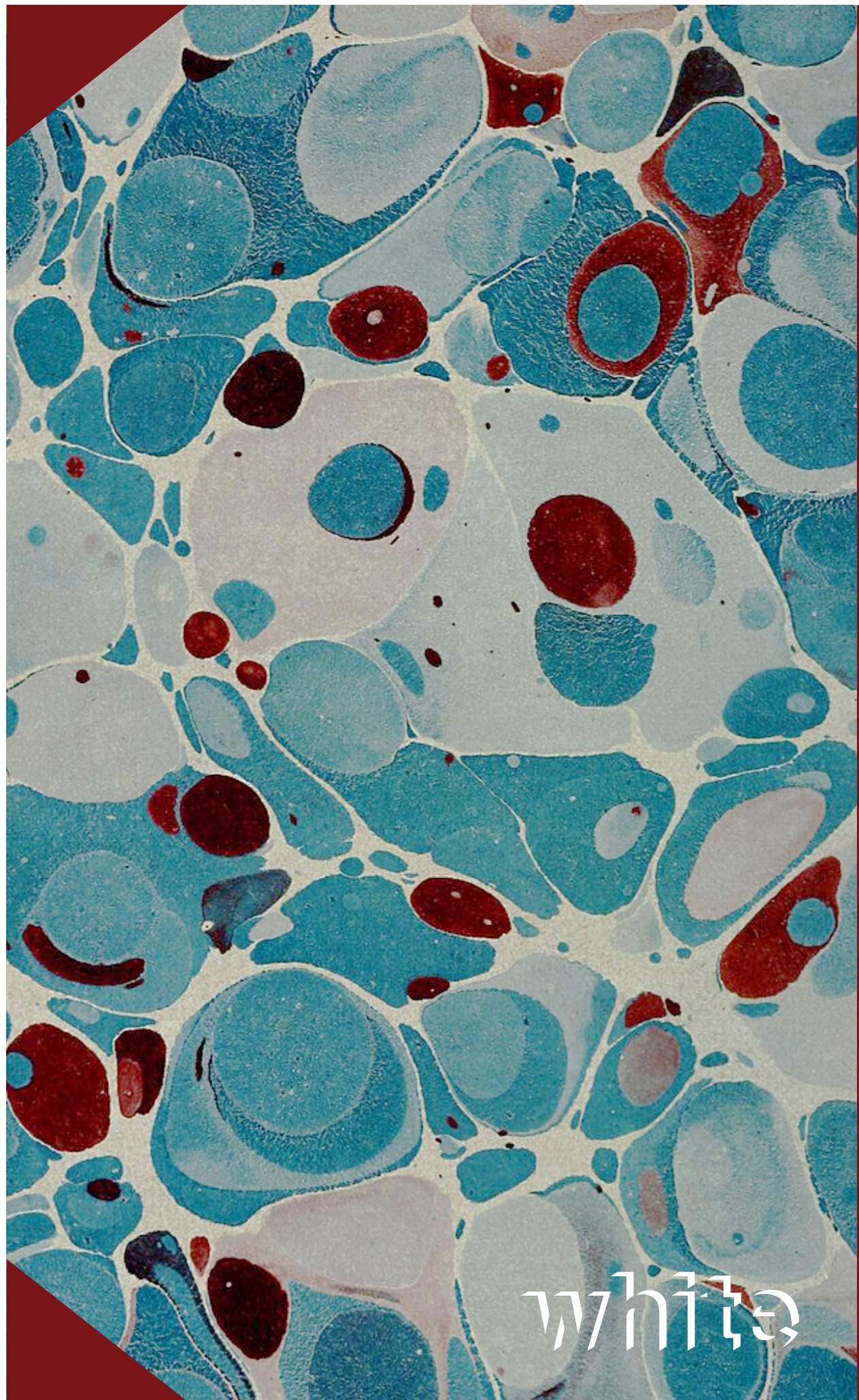
IDENTITET

Med tanke på att SLU är ett relativt litet universitet, att Campus Ultuna ligger avsides och att de som studerar här får anses vara en homogen grupp, så är det anmärkningsvärt att det bland studenter och lärare/forskare helt verkar saknas en gemensam SLU-identitet. Studieprogrammen är förvisso nischade men spänner ändå över ett begränsat antal tematiska områden. Om detta anses vara oproblematiskt så finns ingen anledning att vidta några åtgärder. Dock framkom det att internationella studenter var väldigt besvikna över avsaknad av identitet som ett mer mångfacetterat Campus kan bidra till. Även om de är nöjda med själva utbildningen och nämner att SLU har höga rankingpoäng internationellt så är det knappast troligt att de kommer rekommendera sina vänner på hemmaplan att söka sig till SLU. De vill kunna känna att de har ett rikt socialt liv här, att Campusområdet inte bara är till för undervisning och de vill kunna känna sig stolta över att studera på SLU.

Kan det så att närheten till Uppsala och Uppsala Universitet medfört att SLU hamnat i skymundan? Räknar SLU med att allt som inte handlar om själva undervisningen ska tillgodoses genom det utbud som finns i Uppsala?

BIBLIOTEKET OCH DET MÄNSKLIGA

Ett väl fungerande Biblioteksrum med viss kringsservice har potential att uppfylla sitt formella uppdrag samt fylla en del av de andra behov som efterfrågas; bidra till gemenskap, samverkan och identitet. Det kommer inte att kunna lösa allt, men det är svårt att se någon annan enskild verksamhet med sådan potential. Digitaliseringen till trots, behovet av det mänskliga mötet kommer inte att försvinna.



white

Bilagor

FRÅGAUNDERLAG BIBLIOTEKSANSTÄLLDA SLU

Presentationsrunda namn och hur länge har ni arbetat här.

1. Skulle ni kortfattat vilja beskriva era arbetsuppgifter, antingen tematiskt eller hur en arbetsdag vanligtvis ser ut? .
2. Hur väl fyller dagens lokaler era behov? Både publika delar och era arbetsutrymmen?
3. Hur tror ni att era arbetsuppgifter kommer att ha förändrats om 10-15 år? (teknik, digitalisering etc.)
4. Hur väl fyller dagens lokaler behoven om 10-15 år?
5. Hur skulle ni beskriva ett attraktivt universitets-/Campusbibliotek?
a) fysiskt, b) innehåll c) service d) andra tankar
6. Vilka behov tänker ni biblioteket kan tillgodose i studenternas och forskarnas vardag?
7. Vilka typer av möten ser ni vilja att biblioteket skulle kunna facilitera? (stunder, forskare, allmänhet, näringsliv mm)
8. Vad mer skulle Bibliotekets lokaler kunna nyttjas för som inte görs idag? (ex när ord. Biblioteksverksamhet har stängts)
9. Kan ni beskriva det framtida bibliotekets atmosfär?
10. Var på Campus tycker ni att biblioteket bör vara placerat? Varför?

FRÅGEUNDERLAG STUDENTER SLU

Presentationsrunda: Namn, studieprogram

Lokalisering

1. Vilka platser på Campus besöker ni regelbundet?
2. Var på Campus umgås ni med kompisar?
3. Var skulle ni säga att Campus "hjärta" är?
4. Hur uppfattar ni bibliotekets nuvarande placering på Campus? (nära/långt bort, lättillgängligt/otillgängligt)
5. Vilka mentala barriärer upplever ni finns på Campus?

Bibliotekets verksamhetsidé

6. Hur väl känner ni till SLU-bibliotekets olika verksamheter och tjänster? (bortsett från att låna ut böcker)
7. Hur ofta besöker ni biblioteket?
8. Vilka av er har bokat tid med bibliotekarie eller nyttjat någon av deras övriga service? (språkverkstad mm)
a. Hur upplevde ni det?
9. Hur lätt eller svårt upplever ni att det är att hitta i och bland vetenskaplig information digitalt?
10. Hur väl känner ni till den forskning som bedrivs på SLU?
11. Önskar ni ta större del av forskning som bedrivs på SLU och i så fall hur?

Studenternas behov av bibliotek

12. Hur skulle ni vilja beskriva utbudet av studiearbetsplatser på Campus Ultuna?
13. Finns det någon typ av studiemiljö som ni saknar? I så fall vilken?
14. Finns det någon annan service/miljö som ni saknar på Campus Ultuna? I så fall vad?

Samverkan

15. I vilken utsträckning träffar ni lärare, forskare eller doktorander utanför lektionstid? Var sker i så fall det mötet?
16. I vilken utsträckning har ni kontakter med näringslivet, inom den sektor som ni utbildar er? Var sker i så fall dessa möten?

Identitet

17. Vilken känsla får ni när ni besöker dagens bibliotek på Campus Ultuna?
18. Hur tycker ni att det ska kännas när man går in i ett bibliotek
19. Vad skulle kunna få er att besöka Campusbiblioteket oftare?
20. Hur skulle ni vilja beskriva SLU:s identitet?

FRÅGEUNDERLAG FORSKARE/LÄRARE OCH DOKTORANDER, SLU

Presentationsrunda: Namn, institution, forskningsområde

Lokalisering

1. Vilka platser på Campus besöker ni regelbundet?
2. Hur ofta besöker ni biblioteket?
3. Hur uppfattar ni bibliotekets nuvarande placering på Campus? (nära/långt bort, lättillgängligt/otillgängligt)
4. Vilka mentala barriärer upplever ni finns på Campus?

Forskare/lärares behov av bibliotek

5. Hur väl känner ni till SLU-bibliotekets olika verksamheter och tjänster? (bortsett från att låna ut böcker)
6. Vilka behov har ni av bibliotekets verksamhet?
7. I vilken omfattning nyttjar ni bibliotekets tjänster och service?
8. Hur tycker ni att kontakten med biblioteket fungerar? (Är det ex lätt eller svårt att få hjälp – veta vem man ska kontakta för olika ärenden?)

Bibliotekets verksamhetsidé

9. Hur väl känner ni övrig forskning som bedrivs på SLU (ej er egen institution)?
10. Önskar ni ta större del av övrig forskning som bedrivs på SLU och i så fall hur?

Studieteknik och digitalisering

11. Hur har digitaliseringen påverkat ert arbete med undervisning respektive forskning?
12. Hur har tekniken förändrat era behov av undervisnings- och arbetsmiljöer?
13. Vilka behov av undervisnings- och arbetsmiljöer tror ni att ni kommer att ha om 10-15 år?

Samverkan

14. I vilken utsträckning träffar ni studenter utanför lektionstid?
 - a. Var sker i så fall det mötet?
15. I vilken utsträckning träffar ni andra lärare eller anställda på universitetet?
 - b. Var sker i så fall dessa möten?
16. Vilka behov har ni av att samverka mellan institutionerna?

Identitet

17. Hur tycker ni att det ska kännas när man går in i ett bibliotek?
18. Vilken roll tycker ni att Ultuna Campusbibliotek ska ha om 10-15 år? (funktioner, service, arrangemang mm)
19. Hur skulle ni vilja beskriva SLU:s identitet?

FRÅGEMALL GENSKJUTSINTERVJUER FRAMTIDENS CAMPUSBIBLIOTEK SLU ULTUNA
FRÅGOR STÄLLDA TILL STUDENTER PÅ SLU

Vad studerar du? _____ Årskurs: _____

Hur gammal är du? _____

Kön: Man Kvinna

1. Hur skulle du beskriva Ultuna för någon som aldrig varit där?
2. Har du någon favoritplats på Campus? Vad kännetecknar den?
3. Vilka platser på Campus vistas du ofta på?
4. Vad tycker du om bibliotekets placering?
5. Hur ofta är du på biblioteket? (Vid svar aldrig – varför inte?)
6. Vad gör du där?
7. Vid studier utanför lektionstid – hur lär du dig bäst?
8. Vilken typ av studiemiljö föredrar du?/ Var studerar oftast? Vad kännetecknar denna plats? (Ex tyst, grupprum, social närvaro, atmosfär)
9. I vilket format läser du helst kurslitteratur: digitalt eller fysiskt? Varför?
10. Hur uppfyller Campusbiblioteket dina behov av studiematerial/studieplats/mötesplats?
11. Finns det något du anser att biblioteket saknar? Om ja – vad?
12. Vad tänker du på generellt när jag säger bibliotek?
13. Om du fick bestämma– hur skulle framtidens bibliotek på Ultuna vara? (Funktioner, hur ser det ut, hur känns det, atmosfär?)

FRÅGEMALL GENSKJUTSINTERVJUER FRAMTIDENS CAMPUSBIBLIOTEK SLU ULTUNA
FRÅGOR STÄLLDA TILL STUDENTER PÅ ANDRA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

Vad studerar du? _____ Årskurs: _____

Hur gammal är du? __

Kön: M K

1. Vad tänker du på när jag säger bibliotek?
2. Hur ofta besöker du någon typ av bibliotek?
3. Vilka av bibliotekets tjänster nyttjar du?
4. Vilken service tycker du ska finnas i och i närheten av ett bibliotek?
5. Hur ska det kännas när man går in i ett bibliotek?
6. Vid studier utanför lektionstid – var studerar du helst?
7. Vad kännetecknar denna plats?
8. I vilket format läser du helst kurslitteratur: digitalt eller fysiskt?
9. Vilka för- respektive nackdelar tycker du finns med respektive format?
10. Om du fick bestämma– hur skulle det optimala studentbiblioteket se ut och fungera?

FRÅGEMALL GENSKJUTSINTERVJUER FRAMTIDENS CAMPUSBIBLIOTEK SLU ULTUNA
FRÅGOR STÄLLDA TILL STUDENTER PÅ GYMNASIENIVÅ

Vad studerar du? _____ Årskurs: _____

Hur gammal är du? __

Kön: M K

1. Vad tänker du på när jag säger bibliotek?
2. Hur ofta besöker du någon typ av bibliotek?
3. Hur ska det kännas när man går in i ett bibliotek?
4. Vid studier utanför lektionstid- var studerar du helst?
5. Vad är det som gör att du gillar att studera där?
6. I vilket format läser du helst kurslitteratur: digitalt eller fysiskt? Varför?
7. Funderar du på att studera vidare på högskola/ universitet? I så fall vad?